

Lietuvių Evangelikų Seleišas

Nr. 4 (143)

1938 m. sausio mėn. 23 d.

4 metai

Aštūra laina 15 Centų

Išeina kas savaitę

Metams užsiėmimas
2 litai

Būtime ižtikimi.

Rūn. P. Dagio sakytas pamokslas I. 15. Šv. Jono bažnyčioje.

(Skaityl 1. Kor. 1—2.)

Kai žmogus keliauna kokią nors kelionę, jis nuėjės gerą kelio įabalą, mėgsta sustoti, pailšeti, apsidairinti, pažwelgti atgal. Ir čia ryta kai Diewo namų warpų balsai suskambėjo ir gaudė po placią apylinkę, jie mums priminė, mūsų višų gyvenimo kelionę ir mes susitojame, kad pažwelgti atgal, kad pailsēti, tolimesnei kelionei. Mums rodeši, kad warpų balsai tildami iš bokštų į dangų savotinką sawo kalba lyg maldą meldžiasi: Diewe, laimink mūsų brangią tėviškę Lietuvą. Ir iš višų bažnyčių, kurios ižšėtos po mūsų kraštą, ar jos stovi ant kalnų, ar prie miškų, upių — šamba warpai ir jų balsas lyg žūsilieja į vieną galingą harmoningą melodiją ir kyla lyg žwenta auka mūsų giliuos padėkos prie dangaus Tėvo sosto.

Siuo warpų garsus pažiusta kiekvienas mūsų tautos žūnus ir dukra, ir todėl su galingais ir gražiais warpų balsais šamba žiandien ir mūsų žirdys džiaugsmu, dėkinimu ir garbe Auksčiausiam, kuris leido užtekeiti mūsų tėvų žemei laiswės saulutę. Diewas girdėjo mūsų protėvių ir tėvų dejones; Jis matė, kaip nedelę išgamos vaikai paniekino motinos kalbą, motinos maldą ir atsiduoda tarnauti įswetimiems. Sunki bausmė aplankė mūsų žemę. Ir daugelis žiandien yra dar gyvų liūdininkų, anų baišų laikų. 1914 m. įvykis Sarajewe, kur žiandien stovi pritalta lenta su užražu: „Czia gimbė tautomis laiswė“, sujudino višą pasaulį. Kuris neatstema tų liūdnų laikų, kai žmonės žemės nebedirbo, kai keliai, wiežkeliai buvo pilni karių, pabėgelių, kai žmonės žuvo wienas po kitu ir mūsų sodžbos buvo naikinamos ir deginamos. Viši wienžibžiai siuntė sawo karžtas maldas ir žaukė: „Iš žirdies gilumos žaukiai Tave, Viežpatie, ižklausyk mūsų maldas.“ Bet Diewas darė sawo darbus. Daug milijonų žmonių įswetimų tautų padėjo sawo gyvynbes ir dėl to, kad mes būtume laiswi. Dangaus Tėwas sawo galinga ranka tiesė saulėtus žūnus mūsų naujam gyvenimui. Jis siuntė reikalingu laiku tėvynės meile apžvietus wadus, tautos atgimimo didvyriška dwisia walde juos ir atsitiko stebulkai: viši priehai, viši iždawikai atsitrenkė lyg į klintį į mažą saujele narsiuju tėvynės gynėjų, nepaisant sargų. Mes žiandien stowime ant sawo tėvų ažaromis ir prakaitu laistytos žemės kaip laiswi vaikai, laisvos tautos ir valstybės. Mūsų brangi tėvų žemė darosi mums dar brangėnė, kai atsimename, kad ji atpirktai didžiomis aukomis: pasiaukawimais, maldomis, ažaromis, kanciomis ir gyvynbėmis. Ir newienas ją gindamas paguldė sawo jauną galvą ant žalios ežios ar griovio kražto. Daugelis jų nesulaukė laiswės ryto ir jie ne sau, bet mums laiswė ižlovojo. Ziems užteko mažo žemės žmotelio.

Atmindami tai, sawo žioje žwentėje lenkiame galwas priež tuos ižtikimuosių su dėkingumu ir pagarba. Juo vardai turi būti gyvai ižražyti ne į lentas, bet višų mūsų

tikrujų tėvynės žūnų ir dukterų žirdyse, kurie myli sawo kraštą ir nesigėdi sawo motinos kalbos. Tie juk sawo darbais įrodė žodžių tikrumą: „Nera didesnės meilės kaip ta, kuri atiduoda sawo gyvybę už sawo draugus.“ Žiandie mūsų višų motina Lietuva liūdi čia gerujų sawo vaikų ir neža jiems gyvus, newystamus žiedus. Mes gyvi liūdininkai jų darbų, dekojame Tau, dangaus Tėwe, kad mums sawo malonę ižrodei.

Priež porą dienų buvo wienas, rodos menkas įvykis. Tulas senas prajiles kowotojas ir Diewo Žodžio mylėtojas, kuris be abejų ir žiandien czia meldžiasi, atlanke mane ir papasaikojo sawo gyvenimą ir bėdas. Jis peržwelge, kas žiandien dedasi pasaulyne ir taré: „Až ryta ir wakarą iš žirdies gilumos dėkoju Viežpacziui už jo stebūllingus žūnus, ir nepaliausiu dėkojės. Ir nė wienas kraštą neturi ty Diewo gėrybių ir dowanų, kurias Jis mums priskyrė. Jo žegnonės ranka be paliowos mums sawo malonę dalina. Mes rodos dirbome, kowojome ir pathys netikėjome, kad Diewas tą mūsų darbą taip gausiai laimina. Man slegia žirdi, nes iš mano vaikų wienas antras paniekina mano kalbą, sawo kraštą ir nemato Diewo malonės. Bet až nepaliausiu melsti ir už juos“, — ir jo alyse pastirodė gailitos ažaros.

Tikrai, daugelis tėvų, kurie tiek viško ižkentėjo, werkia dar žiandien dėl sawo vaikų. 15 metų jau keliauome žiandienais laiswės keliais. 15 kartų susitojome, apsižvalgėme ir matėme Diewo žegnonę, o ižtikimieji Diewo užveizdos kuriems Diewas tą darbą patikėjo wis siuntė sawo nuožibžias ir gilias padėkas, už tą didelę malonę. Ir višų laikų kiekvienas sawo darbą galėjome dirbti ramiai ir su džiaugsmu. Ir Diewas telaimina višų gerą darbą, nes viškų, ką mes darome, yra Jo darbas. Nes mes viši esame Kristaus tarnai ir užveizdos Diewo pašlapcių. Ir Diewas iš užveizdų nieko nenori, kaip tik tai, kad viši ižtikimais būtų atrasti.

Žwelgdami į ateitį, atiduokime mūsų valstybę ir toliau Diewo saugojimui ir Jo wedimui. Jis, kuris dangų ir žemę sutwérė, kuris žwaigždėms kelią rodo, turi sawo rankose ir tautų likimą. Jis myli sawo žūdikius didelius ir mažus, Jis siuncia mus į žiag žemę ir patiki sawo žmonėms sawo pašlapčius, darbą ir pareigas. Meslikime Diewą ir dirbkime. Kiekvienas pagal sawo ižgale, supratimą ir gautas dowanas turime pridėti sawo ranką ir prie valstybės darbo. Kiekvienas tėvų žemėje turi seti sveiką grūdą, o jis než tinkamus waišius. Prie tėvynės darbo, dėdami pagrinde Kristaus mokslo, turi prisidėti ir mūsų jaunieji. Te mūsų waikams būna meilus žis žemės kampelis, kuriamo ižvydo žio pasaulio žviesą, kurius motinos maldomis, nemigo naštumis augino, ažaromis plowę. Te viši moka atnežti tinkamą auką sawo tėvų žemei. Auginkime juos

gerumo, meilės, didvyriškumo dviastijoje, te užauga twirti asmenys, kuriems ateityje būtų galima patikėti mūsų brandios tėviškės likimas, kai senieji nueis į amžinybę. O jie galės ramiai užmerkti akis, kai jaunoji karta turės twirtas rankas ir geras ūždis.

Szwejkime linksmi žiaj žventą dieną, kurią pats Dievas mums dawė. Visą nugalėkime per tą, kuris mus mylėjo, nes žinome, kad nei mirtis, nei gyvybė, nei angelai, nei tunigaikštystės, nei galvibės, nei kas dabar yra, nei kas bus, nei aukštumas, nei gilumas, nei koks kitas sutvėrimas mus negalės atskirti nuo Diewo, kuris yra mūsų Viešpatynė Ježujo Kristuje.

Likime visi ištikimi sawo tėwynei ją mylėdami, nes tai yra Diewo paslaptis, kuri mums patikėta. Būkime tarnai Kristaus ir sawo Diewo mums duotos tėviškės. Nes Dievas iš sawo užveizdą nieko neieško, nieko ne- reikalauja, kaip tik tai, kad ištikimais būtumėm atrašti. Amen.

Lietuvių bažnytiniai reikalai.

Spausdiname Doc. Lic. J. Paupero padarytą pranešimą
Viet Ew. Liut. sinode 1937 m. gruodžio mėn. 19 d. Kaune.

(Pabaiga).

Mūsų sinodas turi griežčiausiai pasmerkti tas užšienio spaudoje pareikštatas nuomonės, kad ewangelikai tunigai Lietuvoje ir iš vieno Pabaltij žalia sawo tiesioginių pareigų turi dar ir kitas užduotes, būk jie esą tokiai tai ypatingų kultūrinių interesų sargyboje. Ta pati užšienio spauda pažymi, kad Klaipėdos kražto parapijos turincios užduotę kovoti priež iš Kauno einancias, kaip ten saloma „didlietuviškumo“ bangas. Mes čia žia proga turime pareikšti, kad tokia propaganda užšienio spauda žemina Klaipėdos kražto parapijas ir tų parapijų tunigus. Nes nesenai mūsų spaudoje teko skaitytis Klaipėdos kražto ewangelikų bažnyčios gen. Superintendento Obereignero pareikštima, kad Lietuvoje, o tai suprantama, ir Klaipėdos kražte bažnytinis gyvenimas nėra waržomas. Bažnyčia galinti veikti neliiudomai. Lietuvių ewangelikų liuterionų bažnyčia taip pat veikia neliiudomai. Apskritai Lietuvių ewangelikų bažnytinis ir tikybinis gyvenimas yra normaliose šalygoje. Tokia užšienio spauda todėl negali reikštai priekaištį, kad Lietuvių ewangelikai suartėja, kad glaudžiai tikybinėje veikloje bendradarbiau. Nors ewangelikoms parapijomis ir ewangelikų tunigams Lietuvoje priestisi „ypatingų kultūrinių interesų“ sargybos pareigas yra politika ir kaip tokia ji neturi wietos Lietuvių ewangelikų bažnyčioje. Lietuvių ewangelikų bažnyčioms suartėti, glaudžiai bendradarbiauti nėra ir negali būti tikūčių iš pacių ewangelikų tarpo. Nes didejnis Lietuvių ewangelikų suartėjimas didina patį ewangelikų swori tikybinėje ir kultūrinėje pozicijoje. O valstybiniu ir tautiniu požiūriu yra ne mažiau swarbu, kad Didžiosios Lietuvių ewangelikai lietuvių glaudžiausiai suartėtų su Klaipėdiečiais lietuviiais.

Kai dabar trys Lietuvių ešancijos ewangelikų bažnyčios neturi tarpusawiai jungiančio organo, tai kiekviena iš yra lyg foks fragmentas, atitinkęs nuo pacios vienos, yra lyg gyvo organizmo dalys be jungiančios ir valdancios galvos. Kiekviena tų triju bažnyčių neturi paskleitusi po faro valstybės padėčiai pritaikintų išstatymų. O ypač fragmentiniame stavyje yra pasiliusė liuterionų bažnyčia, nes ji neturi nei Generalinio Sinodo, nei Generalinės Konfistorijos. Visas jos twarkymasis juridikai turi gryno laikinumo pobūdį. Ne aiški yra pacių tautinių sinodų kompetencija. Swarbeinius reikalus Konfistorija laikinai sawo aplinkražciais. Sinodai renka pagal Konfistorijos priimtas ir Szwietimo Ministerio laikinai patvirtintas taishykles.

Szje visi čia suminėti faktai pasako tą wieną, kad ilgai niu mūsų bažnytiniam waldymui iš reikės tikro juridikto pagrindo, atatininkazio mūsų padėčiai pacioje walstybėje. Tuk priespaškutinių metų mūsų bažnytinio twarkymosi skaudūs negalawimai mus paczius, be abejo, bus pamoke, kad wien tik pasitiketi wienokia ar fitokia žmonių walia pacziai bažnyčiai gali gresti kartais labai skaudžiomis paškėmis. Tai viša sakau dėl to, kad mes nemanytume, esą dabar visi mūsų bažnytinio gyvenimo reikalai yra kopukiausioj twarkoj. Viša tai labiausia primenu ir dėl paczios mūsų bažnyčios tolimesnės ateities. Kaip iš višo kinta, pleciasi ir naujai persitwarko jwairios Lietuvių. Walstybės ir tautos gyvenimo sritys, taip tų reikalų višmos viena dalelė yra ir Lietuvių ewangelikų liuteronų bažnyčios reikalai. Paskleitusi Walstybės padėčiai reikia atatinamai pritaikinti ir mūsų bažnyčios waldymosi padetij. Višam tam reikalinga daug darbo ir daug geros valios.

Taciuo wien išviržinis bažnyčios susitwarkymas dar nera pats bažnyčios esmės reiklas. Tai nelyginant yra kewalas, saugas branduoli. Ukrainoje, Bulgarijoje lyg per stebulką radosi nauja ewangelikla bažnyčia. Ji neturi pakankamai dar nei tunigu, nei bažnyčią, nei sawo reikalamas twarkyti užtikrintų teisinių šalygų ir normų, bet taciuo ji auga, nugalėdama didžiausias kliūtis. Wiel ſtai Wokiecių ewangelikų bažnyčia 1933 m. nusprendė, kad jos nepajudinamu pagrindu esti Ewangelija apie Ježu Kristų, bet jau puosei metu praėjus turėjo ta pati bažnyčia stoti į kowę dėl to, kad prie Ewangelijos dėta višokio pagoniško priemaiko. O tai įvyko tame kražte, kur Ewangelija buvo skelbtas eilę ſimtmečių; tai kražtas, kuriame buvo pats reformacijos lopkys. O ſiandien ten ewangelikų bažnyčia kovoja sunkią kowę dėl sawo iſſilaikymo. Ewangelių bažnyčios egzistencijos šalygos yra užtikrintos ten, kur galima newaržomai skelbtai Ewangelią, auklėti Biblijos dviastoj, jaunuomenę, twarkhti ewangelikos bendruomenės reikalus, laikantis Szwentojo Ražto ir bažnyčios išpažinimo. Bažnyčia yra gywoji Diewo Dwasių statyba ant wienintelio pamato Ježaus Kristaus. Bažnyčios augimas yra Diewo stebulkas. Be Diewo Dwasių weikimo nebūtų auges ūrinkingas Jeruzalėje. Be Diewo Dwasių weikimo mes taip pat nesulauskime didelio sawo bažnyčios augimo ir žydėjimo. Dirbtinėmis priemonėmis galima suorganizuoti ir palaipti wienokias ar fitokias religines bendruomenes, bet jos lieka be waſiaus, kaip augalas be tikro dirwožemio; užėjus ūrinkingams tokios bendruomenės pakrinka, pagaliau laiko wėjai tokiai bendruomenių narius iſbarsto lyg pelus. Liuteris ſako: „jau net mažas waikelis žino, kas yra bažnyčia, tai yra tie krikščionys, kurie klauso Gerojo Ganytojo balso.“ Mes iſliksimė, jei laikysimės prie Viešpaties.

Todėl kalbėdami sawo bažnyčios ir parapijų twarkymo reikalais, taip pat wiel grižę į sawo parapijas ir dirbdami joje sawo bažnyčios labui, neužmirškime, kad Marios triūnas buvo reikalingas, bet Marija buvo pagirita, kad ji geriausią dalį paſirinko. Dirbtai tose šalygoje, kurias turime, yra mūsų pareiga, bet mainiką gaus tas, kuris, ar funkiose ar gerose šalygoje, bus likęs ištikimas iti galo.

Todėl gera walia, paſitikėjimu ir meile nenuištamat dirbkime mūsų bažnyčiai, nes ir ji sawo prastybėje nori būti Kristaus ūžadėtinė.

Szw. Ražtas ſmulkmeniſkai.

Višas Szw. Ražtas ſuſideda iš 65 atskirų knygų. Pagal ūreicay teologą Tokubq Kristijoną Želiną (mirusi 1737 m.), više biblijoje yra 773 662 žodžiai, 3 566 480 raidžiai, o žodis „Diewas“ kartojamas 6 755 kartus.

3.

Jézaus rankos.

Rankose mano Jézaus
Ramybė sielai bus;
Užmiršiu Jo glėbyje
Gyvenimo vargus.

Choras:

Ilsis siela
Jézaus rankose ramiai,
Džiaugsmą miela
Jaučia ji tikrai.

Nelaimėse, varguose,
I Jézū žvelgiu vis: —
Visus vargus palengvint
Tegali vienas Jis.

Choras:

Ilsis siela
Prie Jézaus aš be baimės.
Ramiai ilsėt galii —
Jei tik Jo rankos veda
Gyvenimo keliu.

Choras:

Ilsis siela
Ak, Jézau, prie Tavęs tik,
Kaip vaikas aš glaudžiuos,
Žinau, kad Tavo rankos
Pražūti man neduos!

Choras:

Ilsis siela
Sulyg T. G. vert. — M. Z.

Kas beldžiasi, tam atveriam.

Skovgaard'as Petersen'as kartą praleidės savaitę Antverpene pasakojo: „Prieš miestą stovi Kapucinų vienuolynas turi keletą garsių meno paveikslų, tapytų garsiųjų dailininkų Rubens'o ir Van Dyk'o, kuriuos norėjau pamatyti. Nuėjės prie vienuolyno radau vienuolyno vartus užrakintus, bet čia pamačiau kad prie durų esama varpelio. Aš patraukiau už varpelio rankenos ir jo garsas nuaidėjo už vienuolyno mūrų, bet neatėjo. Aš patraukiau dar karta, bet vėl be pasekmės. Na, pamanau sau, čia galima taip valandas išstovėti ir laukti. Vis tik nusprenādžiau laukti. Kai savo beldimasi nuolat kartojau, po kiek laiko išgirdau žingsnius ir pamačiau kaip senas vienuolis atrakino duris ir atsargiai iškišes galva pro vartus pažiūrėjo kas beldžiasi.

„Jūs, matyt, savo vienuolyne ne taip jau skubūs“, truputį nekantraudamas tariau aš.

„Taip“, tarė jis, „mes jūsų beldimasi visą laiką girdėjom, bet matot, išdykę vaikai su mumis savo juokus krečia. Jie patraukia kelis kartus už varpelio rankenos ir nubėga. Užtat mes ir nekreipiam dėmesio jei karta suskamba, bet jei kas skambina be perstojimo, — tai atrodo, kad kas ištikruju nori ieiti, tada atidaraus!“

Taip pat daro ir Dievas su žmonėmis. Jei kas tik karta atgailauja, taip sau, daugiau dėl kitų žmonių akių, ar atydižiau Dievo žodžio klausosi, — Dievas nekreipia daug dėmesio. Jis atveria savo malonę tik tada, kada mato, kad žmogus tikrai susirūpinā savo

Kun. P. Dagys.

Tikėjimas pagal Ap. Povilą.

(Tesinys).

Povilas žydiška tikėjimą pasmerkia todėl, kad Jame trūksta Dievo valios apsireiškimo. Povilas sako, žydas turi įstatymą t. y. jis turi tai, kas prieš Dievą teisu yra ir jei jis darys tik tai kas jam paliepta yra, tai jis nuo kiekvieno abejojimo bus laisvas. Bet Povilas Rom. 2,²⁶ klausia taip: „jei neapipiaustymas laikyti teisye įstatymo, argi jo neapipiaustymas nebus palaikytas apipiaustymu?“ Toki įstatymo supratimą Povilas išplėtė visose tautose. Apskritai, Povilo tikėjimo mokslo pamatas glūdi tame, kad t i k Dievo noras per Dievo valią mus prie gerų darbų šaukia ir ragina. Jokios priemonės žmogui nėra igyti Dievo malonę ir Dievo dovaną tada, kai jis blago daro. Ši Povilo pažiūra ir yra tas motyvas, kuris kitokį tikėjimą i Kristu sunaikina. Sulin Povilo, Dievo pagaba bus teikiama tik tam, kuris vedamas tikėjimo gerą daro. Visą Rómėnų laišką Povilas pamatuoją Kristaus pasakytais žodžiais, neaplenkdamas ir tai, jog Jézus pagyrė ta, kuris gerą darydavo. Jis tikėjimui duotus pažadėjimus ne iš savo patyrimu, bet juos émė iš Jézaus žodžiu ir tokiu būdu matė jis pažadėjimą Kristaus žodžiuose ir pagirima, kuris gerą daro. Tuo pačiu įsitikinimu Povilas žiūr. Rom. 2 perskyrine formulavo ir atvaizdavo dar antra įstatymo pažiūrą, kurio nevaisingumo pamata įrodo Rom. 7 perskir. Įstatymas duoda galimybęs pažinti gerus darbus ir net dar daugiau; vidujini sutikima, džiaugsmą, pamégima prie įstatymo ir palinkimą pagal ji elgtis, nes įstatymas visą žmogaus protą kreipia prie Dievo. Taigi, turint gerus darbus, ko dar trūksta? Bet jei pažiūra į gerus darbus realizuotusi, tai pasirodytų nepajégumas prisirišti prie Dievo, bet

pajégumas prisirišti prie nuodémés. Tokiu būdu mūsų noras ir mūsų veiksmas liktu viens kitam priesingi ir įstatymo ižiūrėjimas, prisirišmas prie jo, jo žinojimas būtų trukumas gero darbo. Todėl įstatymas tik kankina žmogų ir pažintą duotajį Dievo gerumą neleidžia vykdyti.

Povilas krikščioniško dievotumo prisilaikymą iškelia 1 Kor. 13 ir atvaizduoja gyvenimą tarp idėju ir darbu ir viską nustato tuo pačiu būdu, kaip ir Rom. 2 ir 7 persk., atsižvelgiant į įstatymą. Ilgesys gero darbo yra motyvas norėjimo įstatymą vykdyti ir tas geras darbas taipgi yra doro žmogaus gyvenime būtina salyga. Povilas dalį savo gyvenimo irgi priklausė prie šio ilgesio ir turėjo norą gyventi pagal įstatymą ir elgtis pagal įstatymo įsakymus. Bet šis jo gyvenimo etapas jis taip paveikė, kad vėliau su savokomis ir peržengimais nežaidė ir Rom. 1,¹¹ pats apie tai taip išsireiškė: „Nes Dievo rūstybė apsireiškia iš dangaus kiekvienoje bedievystėje ir neteisybėje tų žmonių, kurie Dievo tiesą laiko neteisybėje,“ o dar aiškiau apibudina Rom. 2,¹, „Todėl neišteisinas es, kiekvienas žmogau, kurs teisi, nes kita beteisdamas, pats save smerki; juk tu darai tą pat, ka teisi.“ Kaip tikrai Povilas nuo nuodémés nusitolino, taip pat jis tikrai ir aiškiai sekė Dievo, ne tik nujautimui, darbo veiksmu ir raginimu per kurį Povilas tapo duotoje tiesoje paklusnus.

6) Tikėjimas ir įstatymas.

Povilas labai gerai žinojo, kad žydai įstatymą pildė be noro ir prasmės ir viską vykdė pagal raide, nes tuom norejo save paaukštinti. Ta žydų paklusnumą įstatymui, kurie ne tik įstatymo klauso, bet ir jis pildo Povilas Rom. 2,¹³ aprašo šiaip: „Nes ne klaušytose įstatymo teisūs yra pas Dievą, bet kurie darbais išpildo įstatymą, bus teisūs.“ Mintys, norai ir nusprendimai juk nėra tas, ko įstatymas nori, nes įstatymas nori atlkti darbą veiksmu. Čia ir pasirodo

sielos būviu ir kad tas ieškojimas Jo, ne laikinas, ne paviršutinis yra. Tam kas nuolat ieško, beldžiasi ir nepavargsta. Jis sako: bus atidaryta."

Iš vok. k. — G. Lts.

Geradarys.

Vėlyva naktis nutildė didžiuli Jeruzolimo miesto triukšmą. Gatvės buvo tuščios. Jis nusiminęs sustojo ties namais, pro kurių pravirius langus skrido sti-pri šviesa, muzikos garsai, juokas ir nešvarios dainos. Jis iėjo į vidų. Salė buvo pilna girtų šūkaujančių vyru. Ant grindų gulėjo vynu apsviaigęs jaunuolis, vartėsi ir negražias dainas dainavo. Jis prisiartino prie jo, palietė jo pečius ir klausė:

— Kodėl taip gyveni?

Jaunuolis atsigržo ir pažinęs Jį tarė:

— Aš buvau raupsuotas, ir Tu mane pagydei. Tai kaip kitaip aš turiu gyventi?

Jis apleido šiuos namus ir vėl ėjo toliau.

Neilgai trukus, išvydo gatvės paklydusią moteriškę. Ją sekė jaunuolis.

Jis paėmė jaunuolių už rankos ir tarė jam:

— Ko taip žiūri į tą moteriškę?

Jaunuolis sustojo ir Jį pažinęs tarė Jam:

— Aš buvau aklas, ir Tu gražinai man regėjimą. Kam kitam aš jį turiu panaudoti?

Jis prisiartinęs prie moteriškės, palietė jos rūbą ir sakė jai:

— Ar nepažisti kito kelio, kaip tik nuodémės?

Moteriškė atsisuko į Jį, ir pažinusি atsakė jam:

Povilo didumas ir teisingumas mastymo ir tikra pažiūra į įstatymus, kurie viską lgy paviršutiniai nuduoda, nes Jis pats tarnavo Dievo įstatymui visa širdimi, bet ne nuduodamas ir ne pasipūsdamas. Povilas gerai supranta įstatymo tarnavimą, nes įstatyme yra pasakyta, kad reikia bijoti Dievo ir tik tuo tikslu, baimės dėliai, Dievą garbina ir tą įstatymo reikšmę jis taip rimtai ir tikrai supranta, kaip tik ji suprasti galima. Tik todėl ir atsirado priešingumai tarp Povilo ir farizėjų, nes Povilas aiškina, kad atliktas bet koks darbas su nenuoširdumu ir nenoru, nors ir įstatymui atatinka, vistiek negali žmogaus išteisinti. Šiuo žygiu, šiaisiai samprotavimais jis ir padarė kelia, kad tik tikintis gali išsilaikyti. Apskritai, taip kalbėdamas, samprotaudamas Povilas visgi nenorėjo atitraukti nuo įstatymo, nes jis vis tiek yra Dievo įstatymas. Tvirtinimai, kad Povilas norėjo įstatymui prieštarauti ir jį paniekinti, kad jis netobulas — netiesa, bet tie, kurie taip darė, tai nesuprato jo minčių eigos ir jas sumaišė. Tie žodžiai, kuriais taip aštriai puolamas įstatymas, būk įstatymas esas ištremimo, prakeikimo darbas, nuodėmių jėga, užmušantis raštas ir tik dėl peržengimo duotas, nemanė jis taip įstatymui išmetinėti, bet tik norėjo irodyti, kad visi įstatymo sprendimai yra Dievo sprendimai. Ir kadangi įstatymas turi jėga, tai jis gali ivykdyti keršta, užmušima ir bet kokį pasmerkimą. Povilas nešeškojo įstatyme pagalbos, kuri būtu reikalinga išganymui, nes jis žinojo, kad Dievas savo bausmę šiamas pasauliye ir ivykdo per įstatymą. Nežiūrint visko, Povilas Mozės tarnybą, nors ji ir smerktina būtu girią, nes ji turi šventumo, yra teisinga gera ir turi pasiliekančią Dievo grožybę. 2 Kor. 3,7 Povilas sako: „Jei mirties tarnystė, raidėmis pažymėta akmenyse, buvo tokioje garbėje, kad Izraelio vaikai negalėjo pažvelgti į Mozės veidą dėl jo veido spindejimo, kurs tačiau turėjo išnykti.“ Čia yra negatyvi

— Juk tu man atleidai mano nuodėmes, o čia juk linksmbybiu ir smagumų kelias!

Ir susigraudinės dėl didelio žmonių puolimo, Jis apleido miesta.

Už miesto, kelio atkrantėje Jis pastebėjo sėdintį jaunuoli, kuris gailiai verkė.

Jis priėjės dėdamas savo rankas ant verkiančio jaunuolio galvos klausė jo:

— Ko verki?

Jaunuolis užmetė akį ant Jo ir pažinęs Jį, atsakė:

— Aš buvau numiręs, o tu prikėlei mane iš numirusių. Ką daugiau aš turiu veikti neverkės?

Veltui jis pasitikėjo savo ilgu gyvenimu.

Jurgis Whitefieldas pasakoja savo dienoraštyje apie pirmos kelionės į Georgiją ispūdžius apie laivo virėją, kuris buvo nepataisomas girtuokils ir didelis bedievis. Kai Vitefiedas jam priminė jo blogą iproti girtuokliauti, priminė jam jo nuodėmes ir mēgino ji nuo to atkalbėti, šis jam atsakė, kad jis dar du metus noris bedieviu būti ir girtuokliauti, tada jis prisi-versias ir savo blogą gyvenimą pakeisiąs. Bet vis dėlto jis negalėjo nei vieno, nei antruo užsimojimo ivykdyti, nes praslinkus šešiom vaalndom po jų pasikalbėjimo, jis numirė.

G. Lts.

pusė apaštalų tikėjimo aktų, nes jei įstatymas pagal jo turi teisę ir pagal jo išdavas patvirtina, tai jis žmogui skaudus yra. Povilas tik todėl buvo prieš įstatymą, nuo pat savo minčių eigos pradžios iki jų pabaigos, kad jis turėjo rimitą sažinę, kuri buvo aukštessnė už įstatymą. Įstatymą jis pripažista ir iver-tina tik tiek, kiek jis turi duotos esmės tikslą ir vertybą. Pažymėdamas Povilas darbus, pagal įstatymą, ne pašiepia įstatymo, bet tik jo vertybę pabrėžia. Todėl Povilo mintis apie įstatymą, atrodė esanti pilna kurstymo, revoliucinė ir pasipriešinimo prieš Dieva, bet pats Povilas niekados taip nesielgė ir nebuvó priešingas Dievo įstatymams. Dėl gerumo jis klausia, ar žmogus privalo gerumo išradėjas būti, kad Dievui parodyti nauja geruma, kas Dievui visai į mintį neatėjo? Ir šis žmogaus principas prieš Dievą reiškia paklusnumą. Bet jei žmogus daro tai, kas neatatininkā įstatymo darbams, tada jis daro blogą ir bus sulig įstatymo baudžiamas. Ir Povilas tvirtino, kad peržengiant įstatymą, gaunamas pasmerkimasis ir gyvenimo pragaišimas. Tai Povilas klausia, kodėl negalima per įstatymo darbus išteisinimą igit? Atsako taip, todėl kad peržengiant įstatymą ivyksta pasmerkimasis. Ir mes negalime būti išteisinti iš įstatymo darbų ir šis atsakymas ne išplaukia iš Povilo nujautimų, surištų su nežinomybe, bet jis išplaukia iš paties įstatymo, kuris aiškiai nustato, tvirtina jo peržengimą. Įstatymas paniekina, ką jis pa-niekinti gali, ir turi ribą, o išėjus iš jo ribų jis padaro mus kaltais t. y. nuodėmingais. Visoje negatyvėje Rom. laiško dalyje randasi pamatavimo ir atsakymo, dėl išteisinimo per įstatymą, tik vienas argumentas. Mes neturime užsiginti savo padarytų blogumų ir kas blogo daro, tas turi prie blogumų prisipažinti. Povilas kovoja su atsiprašymais, nes atsiprašant žmogus savo bloguma išteisina, o piktumo išteisiniame glūdi josios pabaiga.

(Bus daugiau.)

Iš Wanagų bažnyčios praeities.

1909 m. Wanaguose buvo išgwentinta naujai pastatyta bažnyčia. Iki šio laiko, nors Wanagų parapija buvo, tačiau bažnyčios neturėjo, ir Diewo Žodis būdavo apšakomas namuose. Prie šios parapijos priklauso Wanagų, Aglonėnų, Deglių, Kantwonų, Požkų, Pežaiczių, Druslių, Pozingių, Stankaczių, Stonaczių, Blymaczių, Ažpurvių, Zagaru, Szauklų, Žydelių ir Aisenų kaimai, kurie sudarė apie 2 310 gyventojų — parapijonui. Bet anksciau, čia parapija priklausė Priekulės bažnyčiai.

Kol dar nebuvo Wanaguose bažnyčios, pamaldos buvo atliekamos Wanagų mokykloje. Nu 1901 iki 1905 metų Wanagų parapijai funkigu buvo Martynas Mehlhoras.

Iš minėtuju kaimų gyventojų, 1904 m. balandžio 1 d. buvo suorganizuota parapija. Nu chio laiko vis dažniau ir dažniau buvo keliamas bažnyčios reikalingumo klausimas, nes mokykla buvo permaža, kad sutilptu joje pamaldų metu žmonės, be to, čia nebuvo ir funkui kur gyventi. Parapijonys kreipėsi į dvaisinę vyriausybę, ir reikalawo būtinai pastatyti bažnyčią. 1904 m. gruodžio mėnesio 7 d. bažnyčios statymui buvo parinkta vieta ant kryžkelės Aglonėnai — Aisenai ir Priekulė — Pežaiczių. Pastui buvo renkamos bažnyčios statymui lėšos, kurias sudarė beweit wien aukos. Aukawo: Ewangelių Vyriausia Bažnyčios Taryba — 15 000 markių, Provincijos Sinodas — 10 000 mark., Karališkoji Konsistorija — 2 600 m., Provincijos Bažnyčios foletas — 2 725 m., Wokietių valdžia — 28 660 m.; apie 9 000 m. buvo pastiskolinta iš Wanagų parapijonui, nes buvo apskaitiuota, kad bažnyčios ir klebonijos statyba kainuos apie 79 820 markių. Tačiau ji kainawo 81 000 markių.

1907 m. rugpiūčio mėn. 20 d. buvo padėtas bažnyčiai šertinis akmuo. 1908 m. funkigo namai jau buvo baigti, ir tų pat metų, rugpjūčio mėn. 28 d. atsikėlė iš Aglonėnų čia gyventi tos parapijos funkigas. 1909 m. vasario mėn. 21 d. įvyko iškilmingas pažuentinimas, kurį atliko Karaliaucijaus generalvyskupas Dr. Braun.

Per D. Karą bažnyčia ne perdaug skaudžiai tenukenėjo. Warpai taipgi buvo palikti, tik tai kurios atskirios wagonų dalys buvo išgabentos, bet 1928 m. wagonams buvo nupirktos naujos dalys.

Iki šiol Wanagų parapijoje funkigavo čia funkigai: Martynas Mehlhoras, Emil Bleiweis, Kristupas Lukys, Ogilwe, Jonas Szalys, ir fun. Wojslius, kuris ir dabar tebedirba tarp Wanagų parapijonui. Bažnyčia turi sawo triūbininkus ir jaunujų mergaitių chorą.

Per 1937 m., dalynuavovo šv. Vakarienėje 1157 asmenys: 415 vyrų 702 moterys; 1052 parapijonybės lankė lie-tuviaiškai pamaldas ir tik 105 — wokiškai. Šie skaičiai aiškiai charakterizuoja šios parapijos gyventojų sudėtį tautiniu atžvilgiu. Pakrifftytą buvo 54 kūdikiai: 26 bern. ir 28 mergaitės; ižegnota 52: 25 bern. ir 27 merg. — 29 lietuviškai ir 23 wokiškai; įtuotka 11 porų; mirė 28 žmonės. Rankų surinkta 2114,40 lit.

Jonas Klumbys.

Laimingo gyvenimo paslaptis.

Viškų, ką darai, daryk viša širdimi ir stengkis atliskti tuo geriausiai. Nesišubink ir nesišarkčiuok! Semk iš Amžinojo Szaltinio viša, ką tame gali raisti, kad galėtumei duoti ir kitiems ištroškusiems.

Iš Jusivienijimo su Diewu randasi jėga ir gyvybė palaimintam gyvenimui.

Numirk pats sau, o tik tada galėsi duoti kitiems gyventi. Be sawo paties atsidarimo ir pasiaukojo, neįmanomas tikras krikščionio gyvenimas.

Būk atviras žmiesai, o užrauktas tamšos kečeliamis. Mokėk pritraukti žmiesos galvbes, kad jos spindėte spinėtų iš tawes! Tada tik tu būsi laimingas ir kitus tokiais padarysi.

Tėwas žino keliq!

Kartą wienas tėwas su sawo vaikais buvo wiename swetimame mieste. Juos lydėjo wienas pažištamu ir jie skubėjo į stotį. Buvo tamšu. Palydowas kreipėsi į mažiausią dukrelę, sakydamas: „Dabar tau prisieis čia pasilikti, nes tu nežinai keliu“. Bet nė akimirksnio negalwojusi mažoji atsakė: „Bet tėvelis žino keliq!“

Waiko atsakymas buvo gražiausias pamokslas tėvui. Žis prisiminė Ižganytojo žodžius: „Jei jūs nepaklysite kaip kūdikiai...“ Ižtikro, užėjus gyvenimo sunkenybėms, mes išsigąstame ir abejojame. Dajnai pametame tikėjimą ir wilti. O tokiomis wasandomis kaip tik turėtume tiketi, sakydami: „Až nieko nebijau ir gyvenimo felionėje nepaklystu, nes mano dangiklasis Tėwas žino keliq!“

Žinios.

Wokietija.

— Ewang. Ižpažinimo Bažnyčios funkigų sąjungos wado, fun. Niemoeller'io byla bus sprendžiama wašario mėn. 7 d. Kun. Niemoelleris jau kuris laikas kaip suimtas ir laikomas kalėjime. Daug funkigų suimtų yra wėl paleisti iš kalėjimo, bet jis tebeilaikomas ir kaltinamas kaipo sunkiausiai nuždėjės priež nacionalsocialistinė Wokietijos vyriausybė, skelbdamas sawo pamoksluose, kad Diewo reikia daugiaus bijotis ir klausyti kaip žmonių.

Münchene pastatyta ir pažuentinta katalikų bažnyčia graikų katalikų pamaldoms laikyti. Bažnyčią pastatė ir ją globos Wokietijos katalikų Szw. Andriejaus broliai, kuri rūpinasi katalikų bažnyčios misija rytuose ir ortodoxų tarpe. Romos katalikų bažnyčia susciprintai waro misijonawimo darbų kaimyninės ortodoxų bažnyčios ižsvėlimo sričyje, ypatingai Balkanų žalyse.

Lenkija.

— Lenkijos ortodoxų bažnyčia rūpinasi susciprinti sawo padėti ir nori, kad Lenkijos ortodoxų bažnyčios metropolitas būtų pakeltas į Patriarchus, išteigiant Lenkijoje tos bažnyčios patriarchatą. Valstybės prezidentas sawo tam tikru aktu, manoma, kad suteiks patriarcho titulą Lenkijos ortodoxų bažnyčios metropolitui. Katalikų Lenkijos spaunda pareiškia nepašitenkinimo tokiu Lenkijos vyriausybės žngiu. Ortodoxų bažnyčiai Lenkijoje priskluso višo apie 4 milijonus Lenkijos gyventojų, daugiausia rytu provincijose.

R u s i j a .

— Višų tikybų dvasininkams yra griežtai draudžiama lankytis tas vietas, kur jie nors ir netiesiogiai galėtų pažeikti liudij sawo buvimu. Užrausta jiems lankytis mokykloje, klubuose, kapiuose, krematorijoje ir panašiose vietose. Ir numatoma nustatyti dvasininkų skaičių taip Rusijoje, kad vienas dvasininkas te tektų 50 000 gyventojų. Dideliuose miestuose vienas 100 000. Taigi mažos religinės bendruomenės nebeturės teisės turėti sawo dvasininką.

A n g l i j a .

— Londone žw. Powilo katedroje Canterbury arkivyskupas pažuentino teologijos profesorių Dr. Kirkų Oksfordo vyskupu. Ižkilmingoje vyskupo žwentinimo apeigose dalyvawo apie 40 anglikonizkosios bažnyčios vyskupų.

— Britiškoji Biblijų Draugija išsigijo tam tikrą, specialiai pritaikintą Biblijų platinimo reikalams automobilį ir pasiuntė jį Prancūzijon Biblijų platinimo reikalamis. Automobilis bus kartu ir ewangelikos misijos filiojamoji stotis, aptarnaujanti Prancūziją ewangelijos platinimo darbe.

S u o m i j a .

Szwedijos ewangelikosios bažnyčios arkiwykupas Dr. Eidem iž Upsalos lanko žwedų kolonijs ir jų parapijas Suomijoje. Tuo paciu jis ieško užmegsti glaudesiuius bendradarbiavimo ryžius su Suomijos ewangelikala bažnyčia.

Smalininkai. Sz. m. sausio mén. 16 d. Klaipėdos kražto prijungimo prie Didž. Lietuvos proga, Smalininkų bažnyčioje buvo nulaikomos lietuviams ew. pamaldos, kurios buvo labai slaitlingai lankytos. Pamaldas laikė Turbarollo fun. Stanaitis. Smalininkų aphylinkėj lietuvių yra gana daug, bet pamaldas išgirsti lietuvių kalboje tegau na per mėnesį vienq ar du kartu. Todėl Smalininkiecių visuomenė yra labai dėkinga, Smalininkų parapijos kulinui, kad dawė bažnyčią, lietuviškoms pamaldoms. Dėkinga ir organizatoriaiems kiu pamaldų p. p. Karveliams, Kasperaitiui, Pabarbytei, Tunaitiui ir fun. Stanaitiui už patarnawimą Diewo Žodžiu. Po pamaldų fun. Stanaitis tą pat wakarą nulaikė surinkimą. Vidkiemiuose pas Karvelienę. Daugelis smalininkiecių norėtų, kad lietuvių kalba Smalininkuose būtų dažniau laikomos pamaldos. Tuo yra rimtais susirūpinę ir ruožiasi daryti žygius, kad lietuviams pamaldos bent vienq kartą į mėnesį būtų nulaikomos. Reikia tiketi, kad bažnytinė vyriausybė žiam smalininkiecių teisėtam pageidawimui pritaria. **U. p.**

Aglonėnai. Naujų Metų dieną įvyko „Jaunųjų Sandoros“ Aglonėnų skyriaus Naujųjų Metų paminėjimo žventė. Iž Klaipėdos atvykles swecziaskas sak. Karalius nulaikė Diewo Žodži. Skyriaus giedotojų choras pagražino žwentę gražiomis giesmėmis. Po užbaigos nariai susirinko pas skyriaus pirm. p. Pėžių prie bendros kavos, laikė kurios pasitarta įwairiaisiais skyriaus reikalais ir pasidalinta swarbiomis mintimis. **L. S.**

Klaipėda. Sz. m. sausio mén. 16 d. „Sandoros“ salėje įvyko „Jaun. Sandoros“ Klaipėdos skyriaus narių susirinkimas. Pagiedojus giesmę išangos žodži tarė sky. pirm. p. Pēteraitis. Tada kalbėjo Prof. Dr. Gaigalaitis, pabreždamas kad vijuose mūsų darbuose turi vyrauti kriptocionizmo meilė. Paraginancių žodžių jaunimui tarė ir mot. p.-le U. Sprogynė. Mūsų višų tikslos vienodas: stengiamės pasiekti amžinostis tėviškės namus. Sztą siekiant pasidaro mūsų gyvenimas brangus ir džiaugsmingai darbuojamės filniajam tiksliui. Nebūtų tiek skurdo pasaulyje, jeigu vijuomet mes sawo pareigą atliskume. Kun. Jažinskas kalbėdamas pabrežė, kad draugijos pareigos turi būti kie-

wieno nario pareigos ir ištatai niekuomet nebus gywi, jeigu ne kiekvienoje kirdyje bus išsigyvenęs vyriausias ištatymas: melle. Diskusijoje buvo ižkeliamos swarbios mintys skyriaus veiklos pagyvinimo reikalu. Ateityje numatoma užmegsti bendesnius ryžius su mūsų ew. studentais, kurie m. — galėtų daug tuo padėti. Dažniau bus surengiamos pastaitos ir pranešimai įwairiais su gyvenimiu susijusiais klausimais. Aptarus skyriaus vidujinius reikalus susirinkimas malda ir giesme užbaigtas. **M. T.**

Klaipėda. Sz. m. sausio mén. 17, 18 ir 19 d. wakarai buvo ewangelizacijos — maldos wakarai:

17 d. 20 val. „Sandoros“ salėje įvyko pirmas toks ewangelizacijos — maldos wakaras. Czia kalbėjo sak. Baltrys ir Jurgaitis. Be to, tikrai gražiai czia pasirodė Bažnytinis choras, sugiedodamas net 4 giesmes. Chorą wedė p. Jurgaitis. Taipgi labai gražiai pasirodė ir minimo choro liturginių instrumentų orkestras, kurį weda p. Šuigelis.

18 d. 20 val. Naujoje surinkimo vietoje įvyko antras ewangelizacijos — maldos wakaras. Czia kalbėjo sak. Karalius. „Jaun. Sandoros“ choras gražiai pagiedeojo 4 giesmes.

19 d. 19 val. Kenio salėje (Magazino g.) įvyko trečias ir paskutinis ewangel. — maldos wakaras. Czia Diewo Žodi kalbėjo sak. Kawolis iž Gargždų.

Szie ewangelizacijos — maldos wakarai, ypač pirmieji du, praėjo labai gražiai ir tikrai jaukioje nuotakioje. Kaip girdėt vijuomenė žiam dalykui labai pritaria ir net dažniau tokį wakarų pageidauja.

— Sz. m. sausio mén. 15 d. 15 metų Klaipėdos prie Lietuvos prijunginio proga, Sz. Iono bažnyčioje buvo nulaikytos ižkilmingos lietuviškos pamaldos. Pamaldoje gražiai pasirodė Bažnytinis choras su 3 giesmėmis. Liturgijos pirmą dalį atlito fun. Jažinskas, pamokslą sakė ir liturgiją užbaigė fun. Dagys.

Iriškime „Kelią“ į komplektus!

Nejuociomis užbaigėme 1937 m. ir pradėjome 1938. Gautos paskutinių praėjusių metų „Keliu“ numerių, vienam kitam gal ir atejo mintis, apie užsibaigusiu metu „Keliu“ višų numerių surižimą į vieną knygą. Bet daugelis „Keliu“ skaitytojų gal apie tai nė nepagalwojo.

Kas sawaitę laikražtį gauname atskiru numeriu. Ne pastebimai ju laiku jie gali mums išsiplėkti, užsimesti tur, ir greit galime jų netekti. O „Keliu“ pritrauktyjei pušlapiai mums yra labai brangūs artimi. Kad jie nežūtų, turime kruopščiai surankoti iž eilės višus numerius ir surižti į knygą. O tokia knyga gana idomi! Per metus surižrena daug numerių, susidaro storoka knyga, kurios pušlapiuose, lyg weidrodyje, atspindi mūsų ewangelikos gyvenimo darbai, laimėjimai. Iž czia matome kas dėjosi ne tik pas mus, bet ir viamei placiamo pasaulyje. Czia tiek vienas ewangelikas randą tai, kas jam rūpi: žinių, straipsnių, pamokslų, waizdų ir pan.

Szaias metais skaitydami „Liet. Ew. Kelią“ nenaikinkime nė vieno jo numerio. Perskaite dėkime į storą popierį, kur jie liks žvarūs, neulankstyti ir nesulamžyti iki galio metų, kol susidarys knyga. Jei kam praėjusių metų trūksta vieno ar kito numerio, galite paražyti į administraciją, kad juos pristatyti. Žinoma, prāstant atsiusti trūkstamus „Keliu“ nemurius, reikalinga atsiusti ir pažto ženklių, padengti persiuntimo ižlaidoms.

Todėl rinkime sawo laikražcio numerius ir iriškime į knygą. Vie sudaro tikrai gražią idomią knygą, kuri daug prisiminimų ir džiaugsmo višada než jums. **M. Z.**

Užsakymus pirmiai redakcija, kiekviena pažto ištaiga ir laikražčiai. Užsakant redakcijos laikražčio kaina: metams 2 litai, ½ m. 1 litas ir ketvirčiui m. 50 centų. Užsakant pažto ištaigoje, kaina 2 litai 30 ct., pusę m. 1 lit. 30 ct. ir ketvirčiui m. 80 ct. Redakcija Lietuvos Evangelikų Sustiprinimo Bažnytinis komitetas. Redaguota Kun. P. Dagys. — Spaudė: „Lituania“, Klaipėda, Palangos gatve 23-24. — Rankražčius ir užsiėjimus praeome siužet žiūro adresu: Klaipėda „Lituania“, Dagys.